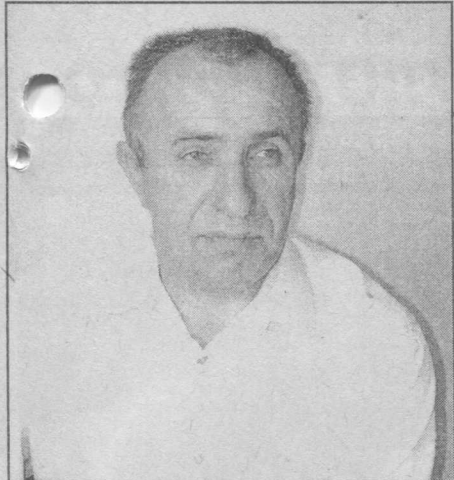

І Є ХЛІБ, ТА НЕ ВКУСИШ

Нині, як відомо, в парламенті скупчуються грозіві хмари. Час від часу тут шугають блискавиці і чуються гучні удари грому. Народні обранці молотять один одного словесними ціпами так, що луна докотилася і до забутого ними села. Воно принишкло, зміцалося в передчутті нових перемін. Хоч-не-хоч, а оті ціпи таки врядагоди дошкульно перішають по спині селянина. Він стогне, але тягне. А прикладів легко шукати не треба. Адже наш район – сільськогосподарський. Отже, тягнемо плуга разом з усіма. Чи дотягнемо? Саме про становище в аграрному секторі району, про досягнення, проблеми і перспективи йдеться у інтерв'ю з начальником управління агропромислового розвитку райдержадміністрації Петром Гавроном.

- Петре Павловичу, в нинішньому році навіть матінка природа змилостивилася над селянином. Рясні травневі дощі, помірно літнє тепло сприяли росту, розвитку, дозріванню хлібів...

- Так, на погоду, як то кажуть, гріх нарікати. І все-таки врожай у значній мірі залежить від багатьох чинників, зокрема, дотримання оптимальних строків сівби, якісного догляду за посівами, запровадження прогресивних технологій. Саме цьому і приділяли увагу в більшості господарств. Тому і вагомі результати не забарилася.

Всього ранні зернові та зернобобові культури займали в районі 12,6 тисяч гектарів. Намолочено 50 тисяч тонн зерна. На круг одержано по 40,1 центнера збіжжя з гектара. У порівнянні з минулим роком ріст виробництва продукції становить 16 відсотків. Найвищі показники у сільгоспідприємствах «Хавест-Агро», де зібрали по 64 центнери зерна з гектара. Більш як по 52 центнери зібрали в «КамАЗ-Агро». Вагомі показники також в «Агро-Експрес-Сервіс», «Деметрі» та багатьох інших.

- Що ж, ужинок і справді вагомий. Якщо врахувати, що в області зібрали гектара по 28 центнерів зернових, то хлібороби району – на висоті. А яка сьогодні ситуація із продажем зерна?

- На жаль, господарства району в держресурси ще не продали жодної тонни зерна. Держкомрезерв і радий був би купувати збіжжя, та є одна заковика – розраховуватись нічим. Ціни, які про-

понують Держкомрезерв та Аграрний фонд, не задовольняють товаровиробників. І справді, хіба хтось погодиться продавати, скажімо, пшеницю третього класу по 1400 гривень за тонну? Коли візьмемо до уваги витрати на пальне, мінеральні добрива та інші затрати, то виходять суцільні збитки.

- Отже, товаровиробники змушені тримати зерно у власних засіках? Коли ж нарешті вони їх відкриють?

- На це запитання поки що важко відповісти. В Аграрному фонді у свій час обіцяли купувати збіжжя по заставних закупівлях і вже згодом, коли знайдеться «дорожчий» покупець, розраховуватися. Однак правду кажуть, що обіцянка-цяцанка. Ніхто сьогодні не хоче купувати і насінневого зерна, хоча потреба в ньому є. Мало того – із-за частих дощів у зерні знизився вміст клейковини. Тому значна частина його вважається фуражним.

- У такому разі господарствам, можливо, вдасться хоч сьак-так підлататися за рахунок фуражу?

- Думаю, що навряд. Фуражне зерно нині практично ніде діти. А надійде воно на ринок – одразу ж впаде ціна. Сьогодні за тонну фуражного зерна пропонують не більш як 800 гривень, та й то не всі і не скрізь. Нещодавно зустрічався з аграріями із півдня України. Там ще скрутніше становище. Дійшло до того, що ціна на фуражне зерно скотилася до 200 гривень за тонну. Хіба ж це не здирицтво?

- Отож, виходить парадокс: якщо не вродить – кепсько, є врожай – теж не краще...

- Нічого не вдієш. Тому мимоволі спадає на думку, що вся аграрна політика держави побудована на суцільних парадоксах. Хоч би як, а хлібороб ніколи не лишав врожаю у полі. Тільки-но зібрали ранні зернові, а вже на черзі – кукурудза на зерно, котра займає 4 тисячі гектарів. Види на врожай непогані. Відтак, на кінець року район може досягти рекордного показника – матимемо близько 67 тисяч тонн зерна.

- Останнім часом у багатьох господарствах вирощують озимий ріпак. Його називають прибутковою стратегічною культурою...

- Так, площі озимого ріпаку значно розширилися. Якщо торік, скажімо, ця культура була розміщена на 800 гектарах, то в нинішньому році – на 3,6 тисячах. Валовий збір склав більш як 10 тисяч тонн. Добре вродила ця культура в «Агро-Експрес-Сервісі». Тут одержали більш як по 30 центнерів ріпаку з гектара і, головне, зуміли вигідно продати вирощене. А ось ті господарства, де збиральні роботи затягнулися, програли. Ціни на ріпак помітно знизилися, знизився і попит. Хоч ця культура і справді вважається стратегічною, проте переробка її, зокрема на біопальне, в області ще не налагоджена.

- Фермер нагодує країну. В свій час ця фраза була на вустах чиновників

усіх рівнів. Але з часом вона втратила свою актуальність. Адже ситуація, що склалася нині в аграрному секторі, боляче вдарила по більшості фермерських та індивідуальних селянських господарствах. Значна частина їх уже розпалася, чимало опинилося на межі банкрутства...

- Що ж, факт залишається фактом. Якщо ще п'ять років тому селянські та фермерські господарства виробляли близько 75 відсотків валової продукції, то тепер їхня частка впала майже до 64. Лєвова доля припадає таким потужним товаровиробникам як «Агро-Експрес-Сервіс», «Ідна» та іншим. Конкуренція з виробництва зерна та м'яса птиці в них практично нема. Дрібні господарства в основному культивують картоплю, деякі овочеві культури, виробляють м'ясо свинини. Та й сама держава, виявляється, не дуже зацікавлена в розвитку дрібних виробників. Ось приклад. Загальновідомо, що врожай зернових у значній мірі залежить від насінневого матеріалу. Якщо, скажімо, потужний сільгоспвиробник закуповує елітне зерно, то з обласного бюджету частину затрат йому відшкодовують (500 гривень за тонну). Такі пільги індивідуальним селянським господарствам не доступні. Ось чому вони не можуть розраховувати на вагому віддачу гектара. Ще гірше становище у картоплярстві. В цій галузі сьогодні навіть мови не може бути про насінництво. Якщо додамо до цього ціни на пальне, добрива, то все стає зрозумілим. Адже одним тільки потом землю не нагодуєш...

- Сільгоспідприємства стоять на порозі нових жнив – бурякових...

- Згадана культура в цьому році розміщена більш як на 5200 гектарах. Сподіваємося на вагому віддачу гектара. Понад 600 центнерів коренів на круг отримують в ПП «Агро-Експрес-Сервіс». Тут уже повним ходом йдуть збиральні роботи. Непогані види на врожай і в інших товаровиробників. Сьогодні для них важливо всі осінні сільгоспроботи проводити в комплексі. Нині в господарствах триває підготовка ґрунту під посів озимих. Сівбу ріпаку вже практично завершили. Особливо тішить те, що з приходом інвесторів в аграрному секторі почали використовувати потужну техніку, запроваджувати прогресивні технології вирощування культур. Відтак значно скоротилися площі землі, що не оброблялася. Ще донедавна в районі облогувало майже 7 тисяч гектарів сільгоспугідь. Тепер такої землі набереться хіба що до 3 тисяч гектарів. Одне слово – земля була і буде найціннішим нашим скарбом. Ставлення до неї теж змінилося. А чи зміниться державна політика стосовно аграрного сектора? Що ж, поживемо-побачимо...

Розмовляв Василь ХУДИК.